IMT Nuremberg Archives

H – 4975

International Court of Justice

H4975 – 0002

MINISTERE PUBLIC, DELEGATION FRANÇAISE
Nürnberg: APO 124A, U.S. Army Paris: 20, Place Vendome

Le Colonel, A.M.Baron van Tuyll van Serooskerken, Représentant du Gouvernement des Pays-Bas auprès du Tribunal International Militaire certifie que les proces-verbaux suivants sont des copies de et correspondent avec les proces-verbaux originaux :

1) Procès-Verbal de l'Interrogatoire de Hans KOLITZ.
2) Procès-Verbal de l'interrogatoire de Oskar GERBIG.
3) Procès-Verbal de l'interrogatoire de Dr.Karl George Eberhardt SCHOENGARTH.
4) Procès-Verbal de l'interrogatoire de Willy LAGES.

Le document lui a été transmis par le Ministre de la Justice à La Haye pour être présenté en preuve devant le Tribunal International Militaire.

Fait à Nuremberg, le 29 Mai 1946.

Le Colonel,

A.M.Baron van Tuyll van Serooskerken

DUTCH DELEGATION TO I.M.T.

INTERNATIONAL MILITARY TRIBUNAL
NURNBERG, GERMANY
RF Exhibit 1528
June Filed 11-46

A 103650

P R O J U S T I T I A .

BUREAU OPSPORING OORLOGSMISDRYVEN.

A M S T E R D A M .

F 879

Verhoor van :

H A N S K O L I T Z,
geb : Sensburg (Dld), 20 Juni 1910,
ber : Oberregierungsrat,
won : Dusseldorf, Mühlheimerstrasse no. 42,

inzake de genomen repressail - le maatregelen voor den aanslag op RAUTER.

P R O C E S - V E R B A A L .

Naar aanleiding van de afgelegde verklaring van den Kriminalrat WÖLK betreffende de genomen repressaille maatregelen voor den aanslag op RAUTER, hoorden wy, ondergeteekenden, JACOB KNOL EN JAN BIJLSMA,

respectievelijk brigadier-rechercheur en rechercheur van politie der Gemeente Amsterdam, tevens onbezoldigd rykveldwachter, dienstdoende aan het in de margine vermelde Bureau, op 17 April 1946 in de Strafgevangenis te ROTTERDAM,

H A N S K O L I T Z,

geboren te Sensburg, 20 Juni 1910, van beroep Regierungsrat, wonende Mühlheimstrasse no. 42 te DUSSELDORF (Dld), die het navolgende verklaarde :

"Ik ben gehuwd en heb drie kinderen.
Na gestudeerd te hebben, werd ik in 1936 aangesteld als rechter in civiele procedures te Königebergen. Later was ik werkzaam als Oberregierungsrat by de " Staatsverwaltungsdienst in verschillende steden.

In September 1939 ben ik overgegaan als JURIST by de Staatspolitie te CHEMNITZ. Later heb ik in verschillende steden dezelfde werkzaamheden verricht tot Februari 1945.
In 1937 ben ik lid geworden van de N.S.D.A.P.

In opdracht van het Reichssicherheitshauptamt te BERLIJN werd ik overgeplaatst naar Holland met als standplaats ZWOLLE. Ik were afdeelingsleider en stond rechtstreeks onder de bevelen van Dr. SCHÖNGARTH.(befehlshaber van de Sicherheitspolizei). Dit was op 1 Maart 1945.
Ik bewerkte in mijn afdeeling de tegenstand der verzetsgroepen in Nederland. Hoofdzakelijk administratief.

Myn voorganger was de Sturmbannführer D E P N E R .

Betreffende de genomen repressaille maatregelen voor den aanslag op RAUTER, kan ik U het volgende verklaren.

Voor zoover ik mij kan herinneren, deelde SCHÖNGARTH my mede, dat een aanslag op RAUTER had plaats gevonden, waarvoor in opdracht van den Rykscommissaris SEYSS INQUART, verscherpte repressaille maatregelen genomen zouden worden.

Ik kreeg van Schöngarth de opdracht om mij in verbinding te stellen met de Aussendienststelleleiters in Nederland, om na te gaan hoeveel gevangenen, die ter dood waren veroordeeld, zy ter beschikking hadden voor deze repressaille maatregel.
Er moesten circa 200 gevangenen voor deze aanslag, worden gefusilleerd.
Met eenige Dienststelleleiters heb ik persoonlijk hierover gesproken. Ook Schöngarth zelf gaf persoonlijke bevelen aan enkele Aussendienststelleleiters. onder meer te Apeldoorn.

De gevangenen, die in de omgeving van de plaats des misdryfs in arrest zaten, hetzy in de gevangenis of in een concentratiekamp, moesten naar de plaats des misdryfs worden gebracht om aldaar te worden gefusilleerd.

H4975 - 0003

P 103651

H4975 - 0004

Wanneer MÜLK verklaart dat ik met hem getelefoneerd heb, dan is dit best mogelijk maar dan heb ik dit gedaan in opdracht van Schöngarth. Ik herinner my nog, dat Schöngarth ontevreden was over het aantal gevangenen, dat hiervoor in aanmerking kwamen. Een en ander hield verband met de opdracht van SEYSS INQUART.

Het is nimmer myn bedoeling geweest ook niet in opdracht van Schöngarth, personen terecht te stellen, waarvan het ten laste gelegde, nog niet volkomen onderzocht was. Voor deze repressaille maatregel mochten alleen die gevangenen genomen worden, die ter dood waren veroordeeld.

Omdat ik slechts zeer korten tyd in Holland heb vertoefd, was ik met de gang van zaken hier niet op de hoogte. Wat ik gedaan heb, geschiedde in opdracht van Dr.Schöngarth. "

Ik ben de Nederlandsche taal voldoende machtig om deze verklaring te kunnen lezen en volhard hierby.

Hans Kolitz.

Hiervan op afgelegden ambtseed dit proces-verbaal opgemaakt te Amsterdam den 17 den April 1946.

De Brig-rech. van pol. J.Knol.

De rech. van politie J.Bijlsma.

Gezien :

A 103652

H4975 - 0005

F879

P R O J U S T I T I A.

BUREAU OPSPORING OORLOGSMISDRYVEN.

A M S T E R D A M.

Verhoor van :

OSKAR GERBIG,
geb : 6.8.1906 Elm (Dld),
ber : Oberzollinspektor,
won : Schlüchtern, Hanauer-
strasse ,
tydelijk verblyvend in het
Huis van Bewaring II te Am-
sterdam, inzake de genomen
represaille maatregelen
voor den aanslag op RAUTER.

P R O C E S - V E R B A A L.

In aansluiting op de afgelegde verklaring van HERBERT WÜLK, Kriminalrat van de Sicherheitspolizei in verband met de genomen represaille maatregelen voor den aanslag op RAUTER, waarby eenige honderden gevangenen werden gefusilleerd, hoorden wy, ondergeteekenden, JACOB KNOL EN JAN EIJLSMA, respectievelijk brigadier-rechercheur en rechercheur van politie der Gemeente Amsterdam tevens onbezoldigd rykveldwachter, dienstdoende aan het in de margine vermelde Bureau, op 17 April 1946 in de Strafgevangenis te AMSTERDAM :

O S K A R G E R B I G ,

geboren te Elm (Dld), 6 Augustus 1906, van beroep Oberzollinspektor en SS Hauptsturmführer, die het navolgende verklaarde :

"Ik ben gehuwd en heb drie kinderen. Ik ben sedert 20 jaar als ambtenaar in dienst van het REICHSZOLLVERWALTUNG. Laatstelijk was ik werkzaam te Innsbrück als Oberzollinspektor.

Den 1sten November 1940 ben ik op bevel van het REICHSFINANZVERWALTUNG overgeplaatst by de Devisenschutzkommando, Heerengracht no.410 te Amsterdam. Sedert 1932 ben ik lid van de N.S.D.A.P.

Ik heb deze functie vervuld tot en met 25 Mei 1944. Op bevel van het REICHSFINANZMINISTERIUM ben ik overgeplaatst naar de Sicherheitspolizei te den Haag in den rang van SS Hauptsturmführer. Myn chef was WENSKY (afdeeling 5).
Tot myn afdeeling behoorde onderzoeken in zake buitenlandsche effecten en smokkelaffaires. Ik heb aan deze afdeeling gewerkt tot einde September 1944.

In October 1944 werd ik aangewezen als Aussendienststelleleiter van de Sicherheitspolizei te A L M E L O .
In dezelfde functie ben ik in Februari 1945 overgeplaatst naar A P E L D O O R N. Ongeveer een maand later werd ik weer overgeplaatst naar R O T T E R D A M, alwaar ik de opvolger werd van WÜLK.

In Maart 1945 kreeg ik per telefoon bericht van het Lazaret te APELDOORN, dat des nachts de HÜhere SS und Polizeiführer RAUTER zwaar gewond was binnengebracht. Het vermoeden was, dat hy was aangeschoten door terroristen. De chauffeur en zyn adjudant waren doodgeschoten.

Ik heb hiervan onverwyld bericht gegeven aan den Staf der Befehlshaber van de Sicherheitspolizei te UTRECHT, die my opdracht gaf naar de plaats des misdryfs te gaan, waarheen intusschen ook een SONDERKOMMANDO was gestuurd om deze aanslag te onderzoeken.
Ter plaatse heb ik met dit Commando een en ander onderzocht, waarby kwam vast te staan, dat gebruik is gemaakt van Engelsche munitie, zooals bleek uit de gevonden hulzen. Verschillende getuigen zyn in dit geval gehoord. Arrestaties hebben in deze omgeving niet plaats gevonden, daar vast stond, dat deze aan-

A 103653

H4975 - 0006

slag gepleegd zou zyn door terroristen.

Na mijn onderzoek ben ik teruggereden naar APELDOORN, alwaar ik mijn bevindingen heb medegedeeld aan den STAF te ZWOLLE.

Dienzelfden dag werd ik door deze STAF opgebeld en werd mij medegedeeld, dat in opdracht van den Rykscommissaris Dr. SEYSS INQUART op de plaats des misdryfs (HOENSTERHOEVE), 150 personen gefusilleerd zouden worden, als represaille maatregel voor degen aanslag.

Deze personen (gevangenen) zouden door de verschillende Einsatzkommando's daartoe naar APELDOORN worden overgebracht. Ik kreeg de opdracht te zorgen dat op de plaats des misdryfs de wegen voldoende werden afgezet. Ik zou dit doen in samenwerking met de ORDNUNGSPOLIZEI, die tevens voor een executie-peleton zou zorgdragen. Een Hauptmann van de Ordnungspolizei was belast met de uitvoering van deze fusilleeringen. De naam van deze Hauptmann weet ik niet meer.

Het fusilleeren vond plaats des morgens te circa 7 uur . In totaal werden 117 gevangenen gefusilleerd. Na deze fusilleering zyn deze lijken ter beschikking gesteld van de Nederlandsche Politie te APELDOORN. Waar ik heb gehoord zyn deze lijken in een massagraf bygezet. Waar dit is geschied, weet ik niet.

De opdracht welke ik in verband hiermede heb uitgevoerd, bestond alleen uit het in ontvangstnemen van de gevangenen en zorg te dragen voor de afzetting."

Ik ben de Nederlandsche taal voldoende machtig om deze verklaring te lezen en volhard hierby.

Oskar Gerbig .

Hiervan op afgelegen aambteed dit proces-verbaal opgemaakt te Amsterdam, den 18den April 1946.

De Brig.rech. van pol.
J.Knol.

De rech. van politie
J.Bijlsma.

gezien :

A 103654

H4975 - 0007

P R O J U S T I T I A ,

BUREAU OPSPORING OORLOGSMISDRYVEN.

A M S T E R D A M .

F 879

P R O C E S - V E R B A A L .

Verhoor van :
Dr.KARL GEORGE EBERHARDT
S C H U M A R T H,
geb : Leipzig, 22.4.1903,
voormalige Befehlshaber
van de Sicherheitspolizei
und Sicherheitsdienst in
Nederland, inzake de genomen
represaille maatregelen
voor den aanslag op
de HÖhere SS und Polizei-
führer RAUTER.

In aansluiting op bygaande processen-verbaal betreffende de genomen represaille maatregelen voor den aanslag op den HÖhere SS und PolizeifÜhrer RAUTER, hoorden wy, ondergeteekenden,

JACOB KROL EN JAN BIJLSMA,

respectievelijk brigadier-rechercheur en rechercheur van politie der Gemeente Amsterdam tevens onbezoldigd rykveld-wachter, dienstdoende aan het in de margine vermelde Bureau, op 18 April 1946 in het Huis van Bewaring II te Amsterdam,

Dr. KARL GEORGE EBERHARDT
S C H U M A R T H,

geboren te Leipzig, 22 April 1903, voormalige Befehlshaber van de Sicherheitspolizei en Sicherheitsdienst in Nederland, die het navolgende verklaarde :

"Een dag na den aanslag op RAUTER, kreeg ik des morgens bericht dat een aanslag had plaats gevonden op Rauter in de omgeving van APELDOORN.

Ik ben direct naar de Dienststelle van RAUTER gegaan te APELDOORN, van waaruit ik my naar de plaats des misdryfs heb begeven. Na de zaak in oogenschouw te hebben genomen, begaf ik mij naar de Aussendienststelleleiter GERBIG die het eerste onderzoek had ingesteld. Hy toonde my een foto van een vermoedelijke dader. Wy kwamen overeen, dat ik met deze foto naar RAUTER zou gaan, om deze foto te toonen.

Ik ben toen alleen naar RAUTER gegaan in het Lazaret en heb hem de foto getoond. RAUTER deelde my enkele byzonderheden mede over deze aanslag en zeide dat de vermoedelijke dader een persoon was van zeer flink postuur.

Na dit onderzoek begaf ik mij persoonlijk naar Dr. SEYSS INQUART Rykscommissaris in Nederland, met wien ik de zaak besproken heb. SEISS INQUART gaf my toen het bevel om verscherpte represaille maatregelen door op de plaats des misdryfs 200 gevangenen (ter dood veroordeelden), te fusilleeren.

Deze fusilleering had ten doel als afschrikking te wekken voor de bevolking. By openbare bekendmaking werd medegedeeld, dat een groot aantal personen voor deze aanslag werden terechtgesteld.

Aan KOLITZ heb ik toen opdracht gegeven zorg te dragen, dat van de verschillende Einsatzkommando's deze gevangenen naar APELDOORN werden overgebracht. Onder deze gevangenen bevonden ZICH EEN GROOT AANTAL PERSONEN DIE ZELF DOOR RAUTER REEDS TEVOREN TER DOOD WAREN VEROORDEELD WEGENS DE DOOR HEN GEPLEEGDE MISDRYVEN. (wapenbezit-springstoffen-sabotage).

Het executie peleton was samengesteld door GERBIG uit leden van de Duitsche Ordnungspolizei uit de Waffenschule, welke school onder leiding stond van den Oberstleutnant FRIKKE-.

A 103655

H4975 - 0008

By deze fusillleering ben ik niet tegenwoordig geweest."

Deze verklaring is door mij in de Duitsche taal voorgelezen en volhard ik hierby.

Dr.Karl G. F. Schüngarth .

Hiervan op ambtseed dit proces-verbaal opgemaakt te Amsterdam den 18 den April 1946.

De Brig-rech. van pol. J.Knol.

De rech. van politie, J.Bijlsma.

Gezien :

A 103656

H4975 - 0009

F 879

P R O J U S T I T I A .

BUREAU OPSPORING OORLOGSMISDRYVEN.

A M S T E R D A M .

No. 1 9 4 6 .

P R O C E S - V E R B A A L .

Verhoor van :
W I L L Y L A G E S,
voormalige Aussendienststelleleiter der Sicherheitspolizei und Sicherheitsdienst te Amsterdam, inzake de genomen repressaille maatregelen voor den aanslag op den Höhere SS und Polizeiführer RAUTER.

Naar aanleiding van bygaande processen-verbaal inzake de genomen repressaille maatregelen voor den aanslag op RAUTER, welke maatregelen ook te Amsterdam hebben plaats gevonden, hoorden wy, ondergeteekenden,
JACOB KNOL EN JAN BIJLSMA,
respectievelijk brigadier-rechercheur en rechercheur van politie der Gemeente Amsterdam tevens onbezoldigd ryksveldwachter, dienstdoende aan het in de margine vermelde Bureau, op 18 April 1946 in het Huis van Bewaring II te Amsterdam,

W I L L Y L A G E S,

geboren 5 October 1910 te Braunschweig, Aussendienststelleleiter van de Sicherheitspolizei und Sicherheitsdienst te Amsterdam, die het navolgende verklaarde:

"Na den aanslag op RAUTER werd my bericht door de STAF van den Befehlshaber der Sicherheitspolizei te ZWOLLE, dat ik in overleg met de buitenpost UTRECHT 75 ter dood veroordeelde personen ter beschikking moest stellen van de ORDNUNGSPOLIZEI TE AMSTERDAM. Deze gevangenen zouden gefusilleerd worden in verband met dezen aanslag.

Voor zoover ik mij kan herinneren stelde de Sicherheitspolizei te UTRECHT my 9 gevangenen ter beschikking. Ik zelf beschikte slechts over 50 gevangenen, welke reeds ter dood waren veroordeeld.

Van al deze gevangenen stond vast, dat zy zich schuldig hadden gemaakt aan strafbare feiten, waarop volgens de Duitsche Voorschriften, de doodstraf stond. (wapenbezit-springstoffen-sabotage- begunstiging van den vyand enz.)

Het is mij bekend, dat deze 59 gevangenen zyn gefusilleerd naar ik meen op het ROZENOORD aan de Amsteldijk, alhier. Ik ben by deze fusilleering niet aanwezig geweest.

De Ordnungspolizei heeft voor de uitvoering hiervan zorggedragen."

Ik ben de Nederlandsche taal voldoende machtig om deze verklaring te lezen en volhard hierby.

Willy Lages. W. Lages

Hiervan op ambtseed dit proces-verbaal opgemaakt te Amsterdam den 18den April 1946.

De brig-rech. van pol. J.Knol.

De rech. van politie J.Bijlsma.

Gezien :

A 103657

H4975 – 0010

H-4975

DOC. R.F. N° 879

A 103649

DOC. R.F. N° 1528

R F 1528

Filed June 11 1946

H4975 – 0011

TRIBUNAL MILITAIRE INTERNATIONAL DES GRANDS CRIMINELS
MINISTÈRE PUBLIC
DÉLÉGATION FRANÇAISE

DOC. F. N° 879